

Representantforslag nr. 13

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, May Helen Molvær Grimstad, Dagfinn Høybråten og Ingebrigt S. Sørfonn

Dokument nr. 8:13 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, May Helen Molvær Grimstad, Dagfinn Høybråten og Ingebrigt S. Sørfonn om å øke sparebankenes adgang til å disponere overskudd til gaver til allmenntilgunnede formål

Til Stortinget

BAKGRUNN

Sparebankene er viktige finansielle bidragsytere til frivillig virksomhet i lokalsamfunnene i Norge. I 2006 ble det utdelt 770 mill. kroner i ordinære gaver eller i sponsormidler til slike formål. Ved hjelp av disse gavene realiseres en rekke flotte initiativ fra engasjerte, frivillige aktører lokalt. Idrettslag, drama- og teatergrupper, kor, orkestre og festivaler, velforeninger og ulike sosiale og humanitære tiltak i regi av både kirkesamfunn/livssynsorganisasjoner, er bare noen av eksemplene på formål som tilgodeses av gaver fra sparebankene landet over.

Sparebankenes adgang til å dele ut slike gaver begrenses av sparebankloven § 28 som sier at inntil 25 prosent av gjenværende overskudd etter fradrag for utbytte på eventuelle grunnfondsbevis kan benyttes til "allmenntilgunnede formål eller avsettes helt eller delvis til et gavefond med samme formål. Reglene om gaver i sparebankloven § 28 er gitt tilsvarende anvendelser for sparebankstiftelser, jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2-23 tredje ledd. Begrunnelsen for en begrensning i gaveadgangen har vært å opprettholde muligheten for sparebankstiftelsen (eier av den omdannede sparebankens fond) til å delta i eventuelle fremtidige emisjoner i banken, jf. Ot.prp. nr. 59 (2001-2002). Det sentrale motiv for å begrense sparebankers gavetildeling er at deres fond er buffere mot tap som har oppstått i bankens drift etter avslut-

ningen av regnskapet. 25-prosentregelen gjør at hoveddelen av en sparebanks overskudd, etter fradrag for utbytte til eierne av grunnfondsbeviser, blir tillagt sparebankens fond.

En oppmyking av denne bestemmelsen vil ha flere fordeler:

Sett fra sparebankenes side vil økt adgang til å dele ut deler av sitt overskudd som gaver til allmenntilgunnede formål i det eller de lokalsamfunn sparebanken er engasjert i, motvirke den såkalte "utvannings-effekten" av grunnfondsbevisenes eierandeler i sparebanker som er oppkapitalisert via grunnfondsbeviser. Det faktum at grunnfondsbevisenes andel av eierkapitalen reduseres når de eierløse fondene får tillagt sin del av bankens utbytte, svekker interessen i kapitalmarkedet for disse verdipapirene, med negative konsekvenser for kursutvikling og likviditet. Årsaken til dette er at grunnfondsbeviserne ved dette får en lavere eierandel av merverdien i banken utover bokført kapital, enn "sparebankens fond".

Økte tilskudd fra sparebankene til gode, ideelle formål i lokalsamfunnene vil stimulere frivillig aktivitet og styrke båndene mellom sparebank, lokalsamfunn og frivillige lag og foreninger.

De største sparebankene, eksklusiv DnB NOR, alle grunnfondsbevisbanker, disponerte i 2006 en andel av overskuddet til gaveformål lik eller nær maksimalbegrensningen i sparebankloven. Det er meget sannsynlig at tildelingen av gaver til frivillige, allmenntilgunnede formål ville økt dersom den kvantitative begrensningen hadde vært opphevet.

Det såkalte Rammevilkårutvalget, nedsatt av Sparebankforeningen i Norge i mai 2006, avgav sin innstilling om endrede rammebetingelser for sparebankene i januar 2007. Ett av forslagene fra utvalget (enstemmig) var at den kvantitative begrensningen på andelen av overskudd som kunne utdeles til allmenntilgunnede formål, ble tatt bort, og erstattet med et mer

kvalitativt krav til forsvarlighet i disponeringen av overskudd. Sparebankenes forstanderskap vil med en slik regel være forpliktet til å vurdere hvor stor del av overskuddet som bør tilføres sparebankens fond for å ivareta hensyn til soliditet og tilstrekkelig handlefrihet i forhold til kapitalstruktur. Samtidig vil forstanderskapet, dersom det anså at dette forsvarlighetskravet var ivaretatt, kunne øke gavetildelingen ut over 25 prosent.

Da Rammevilkårutvalget avga sin innstilling, uttalte departementet at det ønsket at grunnfondsbevisene burde ha gode rammevilkår, og sluttet seg til Rammevilkårutvalgets påpekning om at utvannings-effekten var et problem for den del av sparebankene som var avhengig av grunnfondsbevis som finansieringskilde. Departementet ville derfor prioritere en utredning av dette, uten å gå veien via en utredning i Banklovkommisjonen.

På bakgrunn av ønsket om å kunne forsterke sparebankenes muligheter til å finansiere flotte, frivillige

initiativ i lokalsamfunnet, og dermed styrke båndene mellom sparebankene og lokalsamfunnene ytterligere, er det nå tid for å konkludere. Det vil også gi sparebankenes styrende organer rimelig tid til å foreta en nærmere vurdering av hvor stor andel av overskuddet som anses forsvarlig å dele ut som gaver til allmennnyttige formål, med virkning for regnskapsåret 2007.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag om endring av sparebankloven § 28, med ikrafttredelse senest 31. desember 2007, som øker sparebankenes adgang til å disponere overskudd til gaver til allmennnyttige formål.

17. oktober 2007